

7 GODE LEVEÅR

Et meget udbredt mål til at belyse en befolknings sundhedstilstand er middellevetiden eller forventet antal leveår for 0-årige. Dette mål udtrykker det antal leveår, som en nyfødt kan forventes at få.

I tabel 7.1 vises middellevetiden i Danmark samt i de fem regioner i 2010, 2013 og 2017. Af tabellen ses, at middellevetiden for mænd i Danmark er steget støt fra 76,5 år i 2010 til 78,5 år i 2017 og for kvinder fra 80,8 år til 82,4 år i den samme periode. Stigningen ses i alle regioner. Det fremgår også, at kvinder har længere middellevetid end mænd, samt at den korteste middellevetid findes i Region Sjælland og den længste i Region Midtjylland for både mænd og kvinder.

Tabel 7.1. Middellevetiden for 0-årige blandt mænd og kvinder i forskellige regioner. 2010, 2013 og 2017

	Mænd			Kvinder		
	2010	2013	2017	2010	2013	2017
Hovedstaden	76,2	77,5	78,2	80,6	81,7	82,3
Sjælland	75,6	76,9	77,8	80,2	81,2	81,7
Syddanmark	76,6	77,8	78,8	80,8	82,0	82,6
Midtjylland	77,4	78,8	79,1	81,4	82,5	82,9
Nordjylland	76,6	78,4	78,2	80,5	81,7	82,2
Danmark	76,5	77,9	78,5	80,8	81,9	82,4

I takt med, at befolkningen generelt lever længere, er der kommet et øget fokus på at dokumentere, om de ekstra leveår leves med godt eller dårligt helbred. En persons forventede restlevetid kan således opdeles i levetid med godt helbred og levetid med dårligt helbred, og indikatoren 'tabte gode leveår' anvendes til beskrivelse af levetid med dårligt helbred (1, 2). En persons helbredstilstand omfatter forskellige forhold, og indikatoren er derfor en fællesbetegnelse for forhold, som fx dårligt selvvurderet helbred, funktionsnedsættelse og langvarig sygdom. Indikatoren 'gode leveår' kan ses som et mål for kvaliteten af befolkningens restlevetid (1, 2). I dette kapitel fokuseres på gode leveår.

Da estimater af gode leveår (og tabte gode leveår) ikke påvirkes af befolkningens størrelse og alderssammensætning, kan disse indikatorer benyttes til direkte sammenligninger mellem lande og regioner. Af denne grund er gode leveår ofte en central indikator i internationale sammenhænge.

I denne undersøgelse er gode leveår beregnet ved brug af Sullivans metode (3), som kombinerer registerdata om befolkningens dødelighed med spørgeskemaoplysninger om befolkningens helbredstilstand. Det forventede antal leveår i forskellige aldersgrupper er beregnet på baggrund af registerdata om dødelighed fra Danmarks Statistik (4). I denne rapport er der anvendt oplysninger om befolkningens helbredstilstand fra sundhedsprofilundersøgelserne i 2010, 2013 og 2017. Følgende tre indikatorer til beskrivelse af befolkningens gode helbred er valgt:

- Fremragende, vældigt godt eller godt selvvurderet helbred
- Ingen langvarig sygdom
- Godt mentalt helbred (defineret som modsætningen til dårligt mentalt helbred)

Der henvises til de respektive afsnit for en nærmere beskrivelse af, hvordan disse indikatorer er defineret (jf. kapitel 2.1 Selvvurderet helbred, kapitel 2.2 Fysisk og mentalt helbred og kapitel 3.1 Langvarig sygdom).

Da sundhedsprofilundersøgelserne er foretaget blandt personer i alderen 16 år eller derover, er beregningerne af forventede gode leveår foretaget for en 16-årig. For at belyse forholdene for de ældre er beregningerne også foretaget for en 65-årig.

I tabel 7.2 vises antal forventede restleveår med fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred (gode leveår) for 16-årige og 65-årige mænd og kvinder samt den procentvise andel af den forventede restlevetid, der er med fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred (andelen af restlevetiden med gode leveår). Det fremgår, at i 2010 forventedes 16-årige danske mænd at have 52,5 restleveår med et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred (86,5 % af den forventede restlevetid). I 2013 steg antal gode leveår til 53,7 år (86,7 % af restlevetiden), mens antallet i 2017 faldt svagt til 53,4 år (84,8 %). For en 16-årig kvinde er antal forventede restleveår med et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred i Danmark steget fra 53,7 år (82,5 % af restlevetiden) i 2010 til 54,6 år (82,6 % af restlevetiden) i 2013 og derefter faldet til 53,9 år (80,6 %) i 2017. For både 16-årige mænd og kvinder gælder, at antal forventede gode leveår er steget svagt fra 2010 til 2017, mens andelen af restlevetiden med gode leveår er faldet i den tilsvarende periode. Det ses, at antal gode leveår i alle regioner er steget fra 2010 til 2017, men at mønsteret i stigningerne ikke er helt ens. Det ses også, at andelen af restlevetiden med gode leveår er faldet i alle regioner.

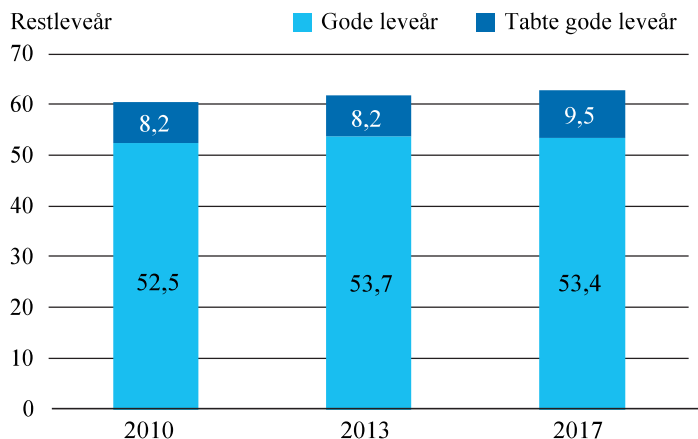
Årsagen til, at andelen af restlevetiden med gode leveår blandt en 16-årig overordnet set er faldet, selvom antal forventede gode leveår er steget, er, at den samlede forventede restlevetid er steget fra 2010 til 2017 (figur 7.1). Figuren viser, at en 16-årig mand i 2010 havde en forventet restlevetid på 60,7 år, hvoraf 52,5 år (86,5 % af restlevetiden) forventedes at være gode leveår og 8,2 år (13,5 % af restlevetiden) tabte gode leveår. I 2017 steg restlevetiden til 62,9 år, hvoraf 53,4 år (84,9 %) forventedes at være gode leveår og 9,5 år (15,1 %) tabte gode leveår. Resultatet synes således at pege på, at stigningstakten i restlevetid er større end stigningstakten i gode leveår.

Tabel 7.2. Antal forventede restleveår med fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred (gode leveår) samt andelen (i procent) af den forventede restlevetid med gode leveår for henholdsvis 16-årige og 65-årige mænd og kvinder. 2010, 2013 og 2017

		2010		2013		2017	
		Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)	Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)	Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)
16-årige	Mænd						
	Hovedstaden	52,3	86,6	53,8	87,4	53,9	86,0
	Sjælland	51,3	85,7	52,8	86,5	52,5	84,4
	Syddanmark	51,9	85,4	52,9	85,3	52,3	82,8
	Midtjylland	53,8	87,6	54,4	86,8	54,6	85,9
	Nordjylland	53,1	87,1	54,1	87,0	52,1	83,4
	Danmark	52,5	86,5	53,7	86,7	53,4	84,8
	Kvinder						
	Hovedstaden	54,0	83,3	55,4	84,1	54,9	82,3
	Sjælland	52,6	81,7	53,4	81,8	52,1	78,9
	Syddanmark	52,6	80,6	53,6	81,0	52,5	78,4
	Midtjylland	54,9	83,7	54,9	82,7	54,5	81,2
	Nordjylland	53,4	82,4	54,2	82,2	53,5	80,4
	Danmark	53,7	82,5	54,6	82,6	53,9	80,6
65-årige	Mænd						
	Hovedstaden	12,2	76,6	13,0	77,9	13,4	78,1
	Sjælland	12,3	77,7	13,1	79,8	13,5	78,5
	Syddanmark	12,5	75,8	13,4	78,3	13,7	76,4
	Midtjylland	13,3	79,7	13,7	78,4	14,4	79,7
	Nordjylland	12,9	78,4	13,6	79,2	13,6	76,9
	Danmark	12,6	77,5	13,3	78,6	13,8	78,0
	Kvinder						
	Hovedstaden	13,5	71,6	14,4	73,4	14,8	73,3
	Sjælland	12,8	68,8	13,7	71,4	14,7	73,4
	Syddanmark	13,5	70,1	14,5	72,6	14,6	71,4
	Midtjylland	14,2	72,6	14,3	71,9	15,0	72,9
	Nordjylland	13,5	71,2	14,2	72,5	15,0	73,8
	Danmark	13,6	70,9	14,3	72,4	14,8	72,8

Figur 7.1 Antal forventede restleveår med fremragende, vældigt godt eller godt selvvurderet helbred (gode leveår) og med mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred (tabte gode leveår) for 16-årige mænd. 2010, 2013 og 2017

Det fremgår endvidere af tabel 7.2, at en 65-årig mand i 2010 kunne forvente at leve 12,6 år med fremragende, vældigt godt eller godt selvvurderet helbred (gode leveår), svarende til 77,5 % af den forventede restlevetid. I 2017 var antal gode leveår steget til 13,8 år (78,0 % af restlevetiden). Imidlertid er denne stigning ikke konsistent i forhold til år 2013, hvor både antal og andel af gode leveår er højere end i 2010. Der ses ikke en entydig udvikling i de forskellige regioner. En 65-årig kvinde kunne i 2010 forvente 13,6 restleveår med et fremragende, vældigt godt eller godt selvvurderet helbred (70,9 % af restlevetiden). Antal forventede gode leveår steg i 2013 svagt til 14,3 år (72,4 % af restlevetiden) og videre til 14,8 år (72,8 %) i 2017. Stigningen i antal gode leveår fra 2010 over 2013 til 2017 ses i alle regioner. Det bemærkes, at andelen af restlevetiden med gode leveår hos kvinder er lavere end hos mænd. Dette skyldes dels, at andelen af mænd med fremragende, vældigt godt eller godt selvvurderet helbred er højere end den tilsvarende andel hos kvinder, og dels, at danske kvinder lever længere end danske mænd (jf. tabel 7.1).

I tabel 7.3 vises antal forventede restleveår uden langvarig sygdom (gode leveår) for 16-årige og 65-årige mænd og kvinder samt den procentvise andel af den forventede restlevetid uden langvarig sygdom (andelen af restlevetiden med gode leveår) i år 2010, 2013 og 2017.

I 2010 kunne 16-årige danske mænd forvente 40,9 restleveår uden langvarig sygdom (67,3 % af restlevetiden). I 2013 var antal gode leveår for mænd 41,0 år (66,3 % af restlevetiden), mens det i 2017 var 41,5 år (66,0 %). Således er antal gode leveår steget svagt fra 2010 til 2017, mens andelen af gode leveår er faldet svagt. Der ses noget forskelligtartede mønstre i hver af de fem regioner.

Det forventede antal restleveår uden langvarig sygdom for en 65-årig mand er steget svagt fra 8,8 år i 2010 til 9,1 år i 2013 og 9,2 år i 2017, mens andelen af leveår uden langvarig sygdom er faldet svagt fra 54,0 % i 2010 til 52,2 % i 2017. Der tegner sig et noget usystematisk billede for udviklingen i både antallet og andelen af forventede gode leveår på tværs af de fem regioner.

For en 16-årig kvinde er antal forventede restleveår uden langvarig sygdom i Danmark faldet svagt fra 42,0 år (64,5 % af restlevetiden) i 2010 over 41,6 år (63,0 %) i 2013 til 41,5 år (62,1 %) i 2017. Således er både antallet og andelen af restlevetiden med gode leveår faldet svagt fra 2010 til 2017. I alle regioner ses, at både antal og andel af gode leveår er lavere i 2017 end i 2010.

For en 65-årig kvinde er antal gode leveår steget fra 9,9 år i 2010 (51,7 % af restlevetiden) over 10,4 år i 2013 (52,7 %) til 10,5 år (51,4 %) i 2017. Der ses også et noget usystematisk mønster, når man ser på tendenser for de fem regioner.

Tabel 7.3 Antal forventede restlevår uden langvarig sygdom (gode leveår) samt andelen (i procent) af den forventede restlevetid med gode leveår for henholdsvis 16-årige og 65-årige mænd og kvinder. 2010, 2013 og 2017

		2010		2013		2017	
		Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)	Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)	Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)
16-årige	Mænd						
	Hovedstaden	40,9	67,8	40,6	65,9	41,4	66,1
	Sjælland	40,5	67,7	41,4	67,9	40,5	65,2
	Syddanmark	40,7	66,9	41,0	66,2	41,8	66,2
	Midtjylland	40,4	65,7	40,7	64,9	42,4	66,7
	Nordjylland	42,3	69,5	41,9	67,3	39,6	63,5
	Danmark	40,9	67,3	41,0	66,3	41,5	66,0
	Kvinder						
	Hovedstaden	42,6	65,7	42,4	64,4	41,8	62,6
	Sjælland	40,8	63,4	41,5	63,5	40,6	61,4
	Syddanmark	41,8	64,0	41,1	62,0	41,3	61,7
	Midtjylland	41,3	62,9	40,8	61,5	41,2	61,5
	Nordjylland	43,0	66,3	41,4	62,9	40,9	61,5
	Danmark	42,0	64,5	41,6	63,0	41,5	62,1
65-årige	Mænd						
	Hovedstaden	8,3	52,0	8,8	53,0	8,7	50,6
	Sjælland	9,1	57,7	9,5	57,8	9,0	52,0
	Syddanmark	8,8	53,2	9,2	54,0	9,8	54,7
	Midtjylland	8,8	52,7	9,0	51,4	9,6	53,3
	Nordjylland	9,4	57,3	9,2	53,5	8,8	50,0
	Danmark	8,8	54,0	9,1	53,8	9,2	52,2
	Kvinder						
	Hovedstaden	9,6	50,7	10,5	53,7	9,8	48,4
	Sjælland	9,8	52,3	10,3	53,5	10,7	53,5
	Syddanmark	10,1	52,2	10,6	52,9	11,1	54,0
	Midtjylland	9,8	50,5	10,2	51,1	10,4	50,7
	Nordjylland	10,4	54,9	10,1	51,5	10,5	51,8
	Danmark	9,9	51,7	10,4	52,7	10,5	51,4

I tabel 7.4 ses antal forventede restleveår med godt mentalt helbred (gode leveår) for 16-årige og 65-årige mænd og kvinder samt den procentvise andel af den forventede restlevetid med godt mentalt helbred (andelen af restlevetiden med gode leveår).

I 2010 kunne 16-årige danske mænd forvente 55,8 restleveår med godt mentalt helbred (91,9 % af restlevetiden). I 2013 var antal gode leveår for mænd 56,5 år (91,2 % af restlevetiden) og i 2017 56,1 år (89,1 % af restlevetiden). Således er antal gode leveår stort set uændret fra 2010 til 2017, mens andelen af restlevetiden med gode leveår er faldet svagt. Det ses, at andelen af restlevetiden med gode leveår er faldet i alle de fem regioner.

For en 16-årig kvinde ses, at det forventede antal restleveår med godt mentalt helbred var 57,3 år i 2010, 57,5 år i 2013 og 56,4 år i 2017 (henholdsvis 88,0 %, 87,1 % og 84,5 % af restlevetiden med gode leveår). Således er både antal af og andel af gode leveår faldet i perioden 2010 til 2017. Den samme tendens ses i alle fem regioner.

Det forventede antal restleveår med godt mentalt helbred for 65-årige mænd er steget svagt fra 15,2 år i 2010 (93,1 % af restlevetiden) over 15,6 år i 2013 (92,1 % af restlevetiden) i 2013 til 16,3 år (92,3 % af restlevetiden) i 2017. Der ses det samme mønster i alle de fem regioner.

Endvidere viser tabellen, at det forventede antal restleveår med godt mentalt helbred for 65-årige kvinder var 17,2 år i 2010, 17,5 år i 2013 og 18,1 år i 2017. Antallet af leveår er således steget, mens andelen af restlevetid med gode leveår stort set er konstant. Det samme mønster ses i alle regioner. Det bemærkes, at andelen af restlevetiden med gode leveår er af samme størrelsesorden for 16-årige som for 65-årige, når gode leveår er baseret på godt mentalt helbred. Dette er i modsætning til beregningen af gode leveår baseret på de to øvrige indikatorer (fremragende, vældig godt eller godt selv-vurderet helbred og ingen langvarig sygdom). Det skyldes, at forekomsten af godt mentalt helbred ikke er så aldersafhængig som de to øvrige indikatorer.

Tabel 7.4 Antal forventede restlevår med godt mentalt helbred (gode leveår) samt andelen (i procent) af den forventede restlevetid med gode leveår for henholdsvis 16-årige og 65-årige mænd og kvinder. 2010, 2013 og 2017

		2010		2013		2017	
		Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)	Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)	Antal gode leveår	Andel af restlevetid med gode leveår (%)
16-årige	Mænd						
	Hovedstaden	55,0	91,1	55,8	90,7	55,7	88,9
	Sjælland	54,8	91,5	55,6	91,1	55,1	88,6
	Syddanmark	55,6	91,3	56,4	91,0	55,9	88,6
	Midtjylland	57,3	93,3	57,6	91,9	57,3	90,2
	Nordjylland	56,5	92,8	57,0	91,6	55,4	88,8
	Danmark	55,8	91,9	56,5	91,2	56,1	89,1
	Kvinder						
	Hovedstaden	56,9	87,7	57,2	86,8	56,3	84,5
	Sjælland	56,4	87,6	56,4	86,3	55,2	83,5
	Syddanmark	56,9	87,2	57,3	86,6	56,2	83,9
	Midtjylland	58,7	89,4	58,6	88,3	57,3	85,4
	Nordjylland	57,4	88,5	57,5	87,2	56,6	85
	Danmark	57,3	88,0	57,5	87,1	56,4	84,5
65-årige	Mænd						
	Hovedstaden	14,7	92,4	15,1	91,0	16,0	92,7
	Sjælland	14,7	93,1	15,2	92,7	16,0	92,7
	Syddanmark	15,3	92,6	15,7	92,1	16,4	91,2
	Midtjylland	15,9	94,9	16,3	93,4	16,7	92,8
	Nordjylland	15,3	93,1	15,8	92,3	16,2	91,5
	Danmark	15,2	93,1	15,6	92,1	16,3	92,3
	Kvinder						
	Hovedstaden	17,0	89,7	17,1	87,1	17,8	88,4
	Sjælland	16,6	89,2	17,3	89,9	17,8	89,2
	Syddanmark	17,1	88,5	17,8	89,1	18,0	87,7
	Midtjylland	17,9	92,1	18,1	90,6	18,6	90,6
	Nordjylland	16,9	89,3	17,3	88,3	18,2	89,7
	Danmark	17,2	89,7	17,5	88,8	18,1	88,9